

Répa Levél

2015. DECEMBER / 6. SZÁM

Aktuális információk első kézből a Cukorgyárból

Csima Ferenc előadása Dalmandon

A Kaposvári Cukorgyárban készített melasz alapú takarmányok egy része folyékony formában **MelaMix** márkanéven, másik része szilárd halmazállapotban **MelaDry** márkanéven kerül forgalomba.

A folyékony halmazállapotú **MelaMix** a technológiai folyamat során takarmányglicerinnel kerül dúsításra. A takarmányglicerin aránya a termékekben 10, 20, 30%, de lehetőség van ettől eltérő arányú keverék előállítására is az állattartó egyedi igényeinek megfelelően. A keletkező végtermék a **MelaMix** folyékony halmazállapotú, könnyen kezelhető, nehezen dermedő takarmány.

	MelaMix 46	MelaMix 42 G10	MelaMix 38 G20	MelaMix 34 G30
Szárazanyag %	68	70	72	74
Összcukor %	46	42	38	34
Takarmányglicerín %		10	20	30
Betain %	4,4	4,0	3,5	3,1
ME k (MJ/kg sza)	12,0	12,1	12,6	13,0
NE I (MJ/kg sza)	8,0	8,1	8,4	8,7

A **MelaDry** gyártás technológia első lépésében kukorica csutkaliszt hordozóanyagra juttatják a folyékony melaszt, majd elkeverik. A technológia második fázisában a keverék szárítása, porítása történik meg forró levegő segítségével. A keletkező végtermék a MelaDry száraz halmazállapotú így könnyen kezelhető.

	MelaDry
Szárazanyag %	88
Összcukor %	32
Nyersfehérje %	8
Nyerszsír %	1,9
Nyersrost %	15
Kálium %	2,9
NE I (MJ/kg sza)	8,0

A MelaMix és MelaDry előnyei:

- gyors energiaforrást biztosít magas cukortartalma és glicerin tartalma révén a laktáció korai szakaszában jelentkező energiahány kompenzálására,
- javítja a takarmány ízletességét,
- növeli a naponta bevihető összes takarmány mennyiségét,
- kedvező hatással van a mikrobiális fehérjeszintézisre,
- alkalmazásával növekszik a tejtermelés,
- antiketogén hatású, tehermentesíti a májat.

A melasz alapú takarmányok adagolása tejlő tehének esetén a laktációs időszakban 1-1,5 kg/tehén/nap, hízómarha esetében 1-1,5 kg/hízómarha/nap.

Adrian Sedivy előadása a cukorrépa bemutató szakmai napon

Jelenleg 15 000 ha cukorrépa van Magyarországon a Magyar Cukor Zrt. felé leszerződve és mivel csak a legjobb és legelkötelezettebb termelők termelnek igen költséghatékony technológia mellett cukorrépát, (Isten segedelmével) a 60 t/ha terméssel számolva teljesíteni fogjuk, vagy talán túl is fogjuk lépni a magyarországi cukorkvótát, sőt ezzel a teljesítménnyel van esély a kvóta utáni időszakban is talpon maradni.

2015-ben Magyarország volt ez egyetlen, aki 38%-al növelte a cukorrépa termőterületeit, ami egy új eddig nem alkalmazott termeltetési stratégiába vetett bizalom eredményének tudható be. Minden más országban 5-15%-al, sőt vannak tőlünk délebbre fekvő országok, ahol ettől sokkal nagyobb mértékben csökkent a cukorrépa területe, a nem megfelelő termeltetési stratégia választása miatt. A területek csökkenésének alapvető oka a múlt évben bezuhant cukorár és ezzel együtt a répaár drasztikus esése volt. Azonban a terület csökkenés, mint egy indikátor, azt jelzi nekünk, hogy a piaci mozgásokat meghatározó, nagy és erős cukor előállító országok cukorrépát termelő gazdái elérték, vagy legalább is jelezték, túróképességük alsó határát, a répa árakat illetően. Ez nekünk jó hír! Miért is? Mert már Ők sem szeretnék, ha tovább csökkenne a cukorrépából származó árbevételük, amit már le is reagált a piac, s az elmúlt néhány hónapban, emelkedni kezdett az Európai környezetben a cukor ára.

A Cukorrépa Termelők Szövetségével szoros együttműködésben Berki és Kelemen Urak, valamint a térségi vezető cukorrépa termesztők kitartó és konstruktív tárgyalásainak köszönhetően egy dinamikus, a piaci cukorárat lekövető szerződési stratégiát dolgoztunk ki közösen. Ez egy három pillérből álló dinamikus termeltetési stratégia, amelynek első pillére egy minimál, vagy alapár, ami jelenleg 26,29 €. Plusz 1€ szeletmegváltásra, és logisztikai felárra, így összesen 27,29 €. A második pillére a cukorártól függő répaár, harmadik pillér pedig a termelést preferáló támogatási rendszer.

Költség oldalon a termelői érdekképviselet bevonásával, vetőmag ár, növény védőszer ár, szolgáltatási költségek árszintjének csökkentésében, és a logisztikai költségek lefaragásában, illetve optimalizálásában is értünk el sikereket.

Jövőre is az egész ország területén fogunk cukorrépát termeltetni, 15 000 ha körüli területtel számolunk, s minimum 60 t/ha szerződött átlagterméssel.

2017 utáni időszakra pedig a lehetőségek éveiként kell tekinteni! Nem védekezésre kell berendezkedni, hanem tudatos cselekvésre. Aki először cselekszik, az nyer!

A magunk részéről köszönjük a bizalmat, s ígérem nem fognak csalódni, ha Önök is hiszik, hogy sikerülni fog!

2015. október 8-án
Dalmandon

A cukorrépa termesztés aktuális kérdései

Az előadás rövid áttekintést adott a mezőgazdaság, ezen belül a cukorrépa termesztés eredményeiről, a cukorrépa termelőket érintő támogatásokról, és áttekintette az ágazat jövőbeli kihívásait.

A 2014. év a szántóföldi növénytermesztés szempontjából rendkívül kedvező volt, szinte minden fontosabb szántóföldi növény esetében növekedett a termés mennyiség az előző év magas bázisához viszonyítva is. A kukorica, a repce a napraforgó és a meggy esetében rekord mennyiségű termést takarítottak be a gazdák. A cukorrépa betakarított területe 2014-ben mintegy ötödével csökkent, ezt azonban bőven ellensúlyozta az, hogy közel harmadával

nőtt a hozam. Ennek köszönhetően 2014-ben 15 ezer hektáron 1,1 millió tonna terményt takarítottak be a gazdák, 7,7 százalékkal többet, mint az előző évben. A rekordnak számító termésátlag 69,2 tonna/hektár volt, szemben a 2013. évi hektáronkénti 52,7 tonnával. Ugyanakkor a cukorrépa termelői ára jelentősen, 27,5 százalékkal csökkent, ennek hatására a támogatás nélkül számított kibocsátás 10,0 milliárd forinttal mérséklődött (-16,5 százalék).

2015 is kedvező eredményeket hozott, különösen több éves összehasonlításban. Kiemelkedően alakult a kalászos gabonák termése, az őszi betakarítású növényekre viszont kedvezőtlenül hatott az aszályos időjárás.

Beszámolók

A cukorrépa termésmennyisége várhatóan mérsékelten 6 százalékkal csökken az előző évhez viszonyítva, ez első-sorban az időjárásnak tudható be. A hozam 57 tonna/hektár, amely bár elmarad a 2014. évi rekordértéktől, az előző öt év értékét meghaladja.

A kérelmek alapján – becslésen alapulva – várhatóan az alap-támogatás mértéke 143,0 euró (a hivatalos 313,45 forint/euró árfolyamon) 44 831 forint lehet. A zöldítés esetében 79,2 euró 24 813 forintnyi összegre lehet számítani. Így e két jogcím együttes értéke 222,2 euró 68 644 forint körül várható, ami lényegében megegyezik az előző évi területalapú támogatás összegével. A cukorrépa termesztéshez kapcsolódó támogatásból hektáronként 511,5 euró, 160 344 forint támogatásra lehet számítani. Ez az összeg a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által lefolytatott ellenőrzések alapján változhat.

A cukorrépa ágazat számára hosszabb távon jelent majd kihívást és egyben jelentős lehetőséget, hogy 2017-ben megszűnik a cukorkvóta. Ezért a versenyképesség növelése érdekében a magasabb cukorkihozatal, nagyobb hektáronként terméseredmény, termelési költségek csökkentése, valamint az elérhető támogatások szerepét kell hangsúlyozni.

*Czerván György előadása
Földművelésügyi Minisztérium
Agrárgazdaságért felelős államtitkár*

Börcsök Zoltán megnyitó előadása

Mindig kicsit izgatott vagyok, amikor a Róna Kft történetéről kell beszélnem, ami nem egy szokványos sikertörténet. Ez a visszaemlékezés ma is mély érzelmeket vált ki belőlem.

A délszláv háború idején – 1991-ben – menekült át a családnk a volt Jugoszlávia területéről Magyarországra. Olyan helyen éltünk, ami szerb fennhatóság alá került, ezért aztán nem maradhattunk. Édesapánk, Börcsök Péter szorgalmával, kitartásával és a család jólétéért folytatott szüntelen munkálkodásával, küzdelmével alapozta meg a családi vállalkozás mai arculatát. Már 1990-ben is béreltünk földeket Magyarországon. 1992-ben alapítottuk meg a Róna Kft-t mely köré napjainkra egy cégcsoportot építettünk fel.

Magyarországra költözésünk óta foglalkozunk cukorrépa-termesztéssel. Megvolt a kapcsolatunk a horvátországi cukoriparral, valamint együttműködést alakítottunk ki a kaposvári cukorgyárral is, tehát volt lehetőségünk hova szállítani. 1991-ben 120 hektáron, 1992-ben pedig már kb. 1800 hektáron termeltünk és termeltettünk cukorrépát. Azóta, immáron 23 éve átvevő partnerünk a kaposvári cukorgyár.

A cukorrépát egy termelői csoport, a Kapos Cukorrépa Termelők Szövetkezetének tagjaként termesztjük és szállítjuk be a Magyar Cukor Zrt. kaposvári gyárába.

A vetéstől a betakarításig a teljes gépsorral rendelkezünk, így a munkálatokat saját igényeink szem előtt tartásával, a szükséges időben tudjuk elvégezni.

Cerkospóra helyzet 2015

A cukorrépa termesztők egy része ebben az évben már tapasztalhatta, hogy milyen hatású a védekezése, ha rezisztens Cerkospóra törzsek vannak a tábláin.

Régóta tudtuk, hogy ez egyszer be fog következni, csak azt nem gondoltuk, hogy ilyen hamar. Ha pedig ez bekövetkezett, meg kell változtatnunk a védekezési stratégiánkat, nehogy ez legyen a termést limitáló tényező. Mivel a kémiai védekezés problémás, be kell vetnünk minden olyan más lehetőséget is, melyeknek eddig nem éreztük szükségét.

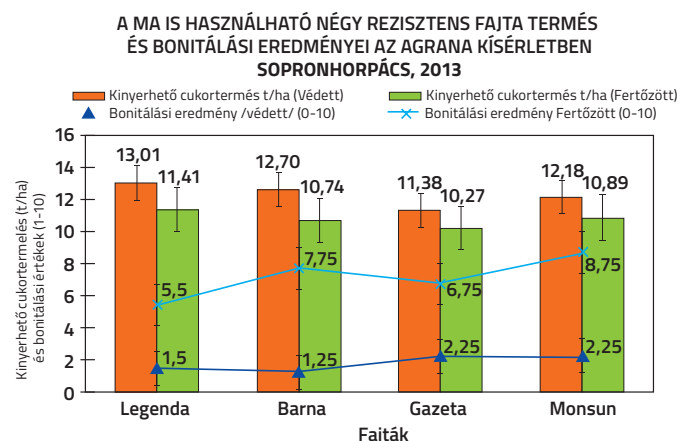
Ilyenek az **agrotechnikai módszerek** a helyes vetésforgó (4-6 év lenne az optimális), a káros szomszédság elkerülése (ha lehetséges ne a tavalyi répatábla mellé tervezzük az ideit, és ne az uralkodó szélirányba) a növényi maradványok mély aláforgatása (ez ma egyre kevésbé népszerű) stb..

A **genetikai lehetőségek** szerepe az eddigiekhez viszonyítva megnő.

Magyarországon nagyszámú cukorrépa fajtát engedélyeztek, melyek cerkospóra rezisztenciát is hordoznak. Tulajdonképpen manapság más fajtát nem is lenne szabad elvetni, csak ezek közül valamelyiket, mert a kémiai védekezés hatása pillanatnyilag bizonytalan.

Az elismert fajták közül a cerkospórára rezisztenseket a 2015-ben a cukorgyár által adott szerződés fajtajegyzékében találjuk meg. Ha megnézzük a szerződésünk mellékleteként kapott táblázatot, láthatjuk, hogy önmagában csak cerkospóra rezisztens fajta nincsen közöttük, valamennyi kettős, vagy hármas ellenálló képességgel bír. Közülük mindössze három olyan van, mely nem cerkospóra rezisztens, az Antek, a Savaria és a Niagara.

Sajnos a többi 20 fajta közül nem tudunk ebből a szempontból kiemelni egyet sem, mert ilyen irányú vizsgálatot az utóbbi időben nem folytattunk. Az utolsó hasonló kísérletünkben 10 fajtát teszteltünk védett és fertőzött körülmények között, de sajnos ezek közül csak négy van bent az ideai ajánlatban, így ezek eredményeit mutatjuk itt be (1. ábra).

1. ábra

Mint az ábrán is látható a fajták között cerkospóra ellenállóságuk mértékére nézve komoly különbségek is lehetnek. Látható az is, hogy melyik fajta igényli jobban a kémiai védekezést, és melyik igénytelenebb. Mivel a kémiai védekezés csak csökkent hatékonyságú, igyekezzünk erre nézve igénytelenebb fajtát választani.

Fontos tehát a fajtaválasztás, fontosabb mint ezelőtt, most a legjobbat kell választanunk!

Kémiai védekezés

Az elmúlt három évben három fungicid kísérletben vizsgáltuk a peszticidek hatékonyságát. Mindháromban az előző évben az réket tartalmazó mesterséges fertőző anyaggal fertőztük meg a kísérleti területünket.

Az egymást követő években kapott eredmények a táblázatban azt mutatják, hogy a három év alatt az izolátum keverékben olyan törzsek fordultak elő, melyekkel szemben az országban pillanatnyilag használt összes felszívódó fungicid (triazol és strobilurin, a Tango Star esetében morfolin) gyakorlatilag hatástalan volt.

BONITÁLÁSI EREDMÉNYEK 2013-15

Kezelések	2013		2014		2015	
	Gyak.%	Bor.%	Gyak.%	Bor.%	Gyak.%	Bor.%
1; Kontroll	100	85	100	62	100	88
2; Sfera 0,4 l/ha	100	35	100	37	100	83
3; Juwel 1l/ha	100	52	100	55	100	85
10; Sfera+Cuproxat (0,4 l/ha + 2 l/ha)	100	42	82	6	100	71
11; Cuproxat 5l/ha			100	12	100	37

Persze nem mind a 17 törzs rezisztens minden fungicid hatóanyagra, de az biztos, hogy mindegyikkel szemben legalább egy ellenálló akad köztük (így voltak a szerek hatástalanok a törzskeverékkel szemben). Megvizsgáltuk tehát az egyes izolátumok érzékenységét a használható gombaölőszer csoportokra nézve. Ez minden évben 10-15 izolátumot jelentett.

Azt tapasztaltuk, hogy a harmadik év végére a triazol tartalmazó táptalajokon 1µg/l koncentrációnál az izolátumok 2/3-ad része ellenálló volt. Mivel körülbelül ez a koncentráció fordulhat elő a permetezések után a növényben is, innentől ezek hatása kérdésesé válik.

A strobilurinoknál három éve még csak a szerek kétharmadában figyelhettünk meg kismértékű rezisztenciát, az első teljesen rezisztens törzs 2013-ban jelent meg, de a tavalyi izolátumoknak már 4/5 része teljesen rezisztens volt, úgyhogy az ezeket a hatóanyagokat tartalmazó fungicidek a legtöbb helyen gyakorlatilag hatástalanok voltak.

A morfolinok esetében nem figyeltünk meg rezisztenciára mutató jeleket. Ez azt jelenti, hogy erre a hatóanyag csoportra most is érzékeny a cerkospóra. Hogy ennek ellenére a Tango Star miért nem hatékony, arra valószínűleg a szerben található koncentrációja ad magyarázatot.

Más hatóanyag csoportba tartozó felszívódó gombaölőszer pedig Magyarországon nincs engedélyezve cukorrépában. Innentől maradnak a kontaktok.

Pillanatnyilag, mivel azt nem tudhatjuk, hogy egy-egy táblán melyik törzs, vagy törzsek vannak jelen, nyugodt szívvel **csak a réz tartalmú szereket tudjuk javasolni** a betegség elleni védekezésre. Ezek mellett biztosan tudjuk, hogy a klórtalonil tartalmú szerek is jó eredményeket adnak, de ezeknek nincs répában engedélyük, felhasználásukkor eseti engedélyt kell kérni. A 2015-ben gyűjtött izolátumok vizsgálata jelenleg is folyik, eredményeinkről a termelőket a lehető leggyorsabban értesítjük.